

MEDARBEJDER- OG
KOMPETENCESTYRELSEN

Vejledning om administration af pensionsalder mv. for tjenestemænd mfl.

Juni 2023

2023

Indhold af vejledning om administration af pensionsalder mv. for tjenestemænd mfl.

Indledning 4

1. Generelt om optjening af pensionsalder i tjenestemandspensionsordningen 6

1.1 Om pensionsalderoptjening	6
1.2 Om PENSAB - Pensionsalderberegningssystem	7
1.3 Om www.tjenestemandspension.dk og www.pensionsinfo.dk	8
1.4 Løbende betaling af pensionsbidrag til finanslovens § 36.	8

2. Regler om pensionsalder og pensionsalderforhøjelse mv. 10

3. Virksomhedens administration af pensionsalder for tjenestemænd mfl. 12

3.1 Ved nyansættelse af en tjenestemand	12
3.1.1 Om fastsættelse og forhøjelse af pensionsalder	12
A. Tjenestemandspensionsordninger, der omfatter:	13
B. Eventuel pensionsalderforhøjelse på basis af tidligere offentlig ansættelse, jf. TPL § 4 a	13
B.1. Generelt	13
B.2. Om tilbuddet	14
B.3. Om frister, når tilbuddet er afgivet	14
B.4. Om udtrædelsesgodtgørelse og overførsel heraf	14
B.5. Afslutning af sagen	15
C. Eventuel pensionsalderforhøjelse på basis af ansættelse som tjenestemand i EU, jf. TPL § 4 b.	15
3.1.2 Om indbetaling til staten af beløb for forhøjet pensionsalder	15
A. Individuelt overførselsbeløb fra kommune/region (ad TPL § 4, stk. 2)	15
B. Om udtrædelsesgodtgørelse fra bidragsdefineret pensionsordning mv (ad TPL §§ 4a)	16
C. Om tidligere overført fratrædelsesgodtgørelse	18
3.2 Administration under tjenestemandsansættelsen	18
3.2.1 Optjening af pensionsalder og løbende betaling af pensionsdækningsbidrag	18
3.2.2 Ændringer under ansættelsen - tjenestefrihed uden løn, ændret beskæftigelsesgrad mv.	18
A. Tjenestefrihed uden løn	19
B. Medregning i pensionsalderen af perioder med tjenestefrihed uden løn	19
C. Pensionsbidragsbetaling i tjenestefrihedsperioden	20
3.3 Administration ved ophør af ansættelsen	21

4. Særligt om statslige pensionsordninger/ statsgaranterede pensionskasser 23

4.1 Pension for medlemmer af statslige pensionsordninger mv.	23
4.1 Om aktivt hvilende medlemskab	23
4.2 Om betaling af pensionsbidrag	24

5. Særligt om tjenstemandsansættelse i Grønland	25
Bilag 1. Pensionsalderansvarlige virksomheder	27
Bilag 2. Skematisk beskrivelse af regler om pensionsalder	28
Bilag 3. Medregning i pensionsalder af tjenestefrihedsperioder uden løn	29

Indledning

Tjenestemandspensioner ydes med hjemmel i tjenestemandspensionsloven (TPL) – [LBK nr. 510 af 18. maj 2017](#) og finansieres over finanslovens § 36.

Denne vejledning har fokus på administration af erhvervsaktive tjenestemænds pensionsalder- optjening mv. hos ansættelsesmyndighederne i dag. For pensionsalder, optjent tilbage i tiden i 1990'erne og 2000'erne kan det være nødvendigt at hente relevante information i [vejledning nr. 6176 af 18. marts 1992](#) om fastsættelse af pensionsalderen for tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirker m.fl.

Ansvar for administration og fastsættelse af pensionsalder for tjenestemænd er hovedsagelig hos den myndighed/virksomhed, hvor tjenestemanden er ansat. Ansættelsesmyndigheden er således pensionsalderansvarlig virksomhed i relation til tjenestemandens pensionsoptjening.

For medlemmer af statslige tjenestemandspensionsordninger eller statsgaranterede pensionskasser, er pensionsordningens administration pensionsalderansvarlig virksomhed.

For tjenestemænd i folkeskolen, jf. [LBK nr. 522 af 18. maj 2017](#), er kommunen, henholdsvis regionen, pensionsalderansvarlig virksomhed, jf. [bek. nr. 696 af 12. august 1993](#).

Til støtte for pensionsadministrationen hos ansættelsesmyndighederne blev PENSAB etableret, og de pensionsalderansvarlige virksomheder skal ajourføre oplysninger om pensionsalder, skala- trin mv., så registreringer i PENSAB er i overensstemmelse med akterne i personalessagen, jf. [bekendtgørelse nr. 1754 af 27. december 2018 om PENSAB \(PENSAB-bekendtgørelsen\)](#).

I [cirkulære nr. 10015 af 18. december 2020](#) fremgår, hvilke spørgsmål om pensionsalderfastsættelse og pensionsalderforhøjelse, der skal forelægges til afgørelse af Medarbejder- og Kompetencestyrelsen. Øvrige spørgsmål afgøres af ansættelsesmyndigheden, der i henholdsvis 1989 og 1992 fik delegeret kompetence til pensionsalderfastsættelse og pensionsalderforhøjelse i en række tilfælde.¹

Generelt gælder det, at retlige tvivlsspørgsmål omkring fastsættelse eller forhøjelse af pensionsalder forelægges til afgørelse af Medarbejder- og Kompetencestyrelsen.

¹ I cirkulære nr. 121 af 28. august 1989 og cirkulære nr. 41 af 18. marts 1992.

I afsnit 2 og 3 i denne vejledning findes en generel beskrivelse omkring tjenestemænds pensionsalder, og i afsnit 4 er der fokus på pensionsadministrationen hos ansættelsesmyndighederne knyttet an til en tjenstemands ansættelsesforløb (nyansættelse, løbende optjening og opgørelse af pensionsalderen ved ophør af ansættelsen).

Endelig er der i afsnit 5 og 6 en særlig beskrivelse i relation til medlemmer af statslige pensionsordninger/statsgaranterede pensionskasser og til tjenestemænd med pensionsret efter lov om pension til statens tjenestemænd m.v. i Grønland, jf. [LBK nr. 520 af 18. maj 2017](#).

På www.medst.dk findes regneark til beregning af pensionsalderopgørelse samt skabeloner til breve, der vil kunne anvendes i forbindelse med tilbud om pensionsalderforhøjelse ved nyansættelse.

1. Generelt om optjening af pensionsalder i tjenestemandspensionsordningen

1.1 Om pensionsalderoptjening

Optjent pensionsalder er sammen med den pensionsgivende skalatrinsløn på pensioneringstidspunktet bestemmende for tjenestemandspensionens størrelse.²

Den pensionsalderansvarlige virksomhed skal sikre løbende og korrekt registrering af tjenstemandens løbende pensionsalder, både så tjenstemanden kan kende sin kommende pensionsretigheder, men også så staten løbende kender sin pensionsforpligtelser.

Tjenestemandspensionsloven (TPL), jf. [LBK nr. 510 af 18. maj 2017](#), indeholder i §§ 4, 4 a og 4 b regler om pensionsalder.

Pensionsalder optjenes i år, måneder og dage, og den optjente pensionsalder, nedrundet til hele år, er grundlaget for beregning af tjenestemandspensionen ved pensioneringen. Nedsat arbejdstid indgår tilsvarende nedsat i pensionsalderoptjeningen, jf. TPL § 4, stk. 3.

Ved beregning af pensionsalder og ved omregning af deltidsansættelse til pensionsalder i år, måneder og dage, beregnes altid med 30 dage i en måned, og et helt år svarer derfor til 360 dage. Den optjente pensionsalder er grundlaget for beregning af tjenestemandspensionen ved pensioneringen.

Ved pensionsalderforhøjelse kan forudgående deltidsansættelse kun tilbydes medregnet i forhold til den nedsatte beskæftigelsesgrad.

På www.medst.dk findes et regneark til opgørelse af pensionsalder med et hjælpeprogram til omregning af deltidsansættelse til pensionsalder i år, måneder og dage. [Regnearket kan hentes her](#).

Den højeste pension på skalatrinnene beregnes efter 37 års pensionsalder. Fra den 1. januar 2019 vil statstjenestemænd mfl. med 37 års optjent pensionsalder optjene ret til et engangsbeløb, hvis størrelse forøges for hvert kvartal, tjenstemanden udskyder pensioneringen. Læs nærmere herom i [cirkulære nr. 9235 af 14. april 2021](#).

Pensionsalder optjenes fra ansættelsesdatoen som tjenstemand. For tjenstemænd ansat før den 1. januar 2012 medregnes i pensionsalderen alene ansættelse fra tjenstemandens fyldte 25. år.

² Der kan læses nærmere om beregning af tjenestemandspensioner i indledningen til pensionstabellerne, der kan findes på www.medst.dk

Regler om pensionsalder efter de før den 1. juli 1969 gældende regler i TPL §§ 35-38 er ikke længere aktuelle, da personer omfattet af disse regler er blevet pensionister.

Om statens tjenestemænd i Grønland henvises til pkt. 6 nedenfor.

1.2 Om PENSAB - Pensionsalderberegningssystem

PENSAB blev igangsat samtidig med, at ansættelsesmyndighederne fik delegeret kompetence til fastsættelse og forhøjelse af pensionsalder for deres tjenestemænd.

Formålet med registrering i PENSAB af pensionsalder mv. for erhvervsaktive med ret til statslig tjenestemandspension er:

- 1) Understøttelse af ministerier, styrelser og andre pensionsalderansvarlige virksomheder i korrekt administration af pensionsalder mv. for deres erhvervsaktive tjenestemænd m.fl., og
- 2) Etablering af overblik over de optjente, statslige pensionsforpligtelser som grundlag for budgettering mv. af forventede pensionsudgifter på finanslovens § 36, og til pensionsstatistik.

De oplysninger, der registreres i PENSAB, danner grundlag for beregning af tjenestemandspensioner på det statslige område i pensioneringsprocessen, der er knyttet til PENSAB, samt for videregivelse af pensionsoplysninger til www.tjenestemandspension.dk og til www.pensions-info.dk.

Det er i kapitel 1 og 2 i [PENSAB-bekendtgørelsen](#) fastlagt, at de pensionsalderansvarlige virksomheder, dvs. ansættelsesmyndigheder og øvrige administratorer af statslige pensionsordninger og af statsgaranterede pensionskasser, har ansvaret for,

- at deres tjenestemænd mfl., henholdsvis medlemmer med ret til statslig tjenestemandspension, er registreret i PENSAB, og
- at de registrerede oplysninger om pensionsalderoptjening mv. i PENSAB er opdaterede, korrekte og i overensstemmelse med oplysningerne i den ansattes/medlemmets (personale)sag.

Hvis der er uoverensstemmelse mellem PENSAB og personalesagen, er det oplysningerne i personalesagen, der er afgørende. For medlemmer af statslige pensionsordninger er det pensionsordningens administration, der skal indestå for, at alle relevante oplysninger for medlemmer af ordningen er korrekt registreret i PENSAB. Tilsvarende gælder statsgaranterede pensionskassers administration.

I PENSAB er tilføjet oplysning om "Pensionskassekode" i det grønne felt med "Tjenestemandsoplysninger". Med pensionskassekoden tilsigtes en entydig henvisning af tjenestemanden til en persongruppe, der er omfattet af samme regler om pensionsret, bidragsbetaling/refusion o.l. Det er den pensionsalderansvarlige virksomhed, der skal sørge for, at der er angivet korrekt pensionskassekode. I bilag 1 til denne vejledning findes en oversigt over disse pensionsalderansvarlige virksomheder knyttet an til pensionskassekoderne.

På folkekirkens område er Kirkeministeriet pensionsalderansvarlig virksomhed for tjenestemandsansatte kirkefunktionærer, gravere mv., hvis tjenestemandspension finansieres af Fællesfonden og ikke af finanslovens § 36. Disse kirkefunktionærer har pensionskassekode 013.

Systemvejledninger om PENSAB kan i øvrigt hentes på virk.dk/vejledning/tjenestemandspension/PENSAB

1.3 Om www.tjenestemandspension.dk og www.pensionsinfo.dk

Tjenestemænd og andre med statslig tjenestemandspensionsret er registreret i PENSAB, og de kan, hvis pensionen endnu ikke er kommet til udbetaling, med MitID logge på www.tjenestemandspension.dk og se og kontrollere den registrerede optjente pensionsalder mv. På siden er der mulighed for at foretage simulerede beregninger af den personlige tjenestemandspension under selvvalgte beregningsforudsætninger om f.eks. pensioneringsårsag og pensioneringstidspunkt.

De oplysninger, som tjenestemanden kan se, svarer til de oplysninger, som den pensionsalderansvarlige virksomhed har registreret i PENSAB.

Oplysninger fra www.tjenestemandspension.dk videregives til www.pensionsinfo.dk, hvor alle danskere med pensionsordninger kan se de samlede oplysninger om deres pensionsordninger.

1.4 Løbende betaling af pensionsbidrag til finanslovens § 36.

Den pensionsalderansvarlige virksomhed skal efter Finansministeriets cirkulærer herom sørge for, at der løbende månedligt betales pensionsbidrag til finanslovens § 36. Pensionsvæsenet, jf. nedenfor under pkt. 4.2.³

Pensionsbidragene beregnes af den statslige pensionsgivende løn på tjenestemandens aktuelle (pensions-) skalatrin, dvs. det skalatrin, som ville skulle anvendes ved beregning af en tjenestemandspension på tidspunktet for bidragsbetalingen. Det er de til enhver tid gældende satser for pensionsgivende lønninger, der fremgår af tabel 1.1.2. i Medarbejder- og Kompetencestyrelsens lønoversigter, der lægges til grund ved beregning af pensionsbidragene. Disse lønoversigter findes på www.medst.dk.

Det er den pensionsalderansvarlige virksomhed, der har ansvaret for korrekt pensionsbidragsbetaling. For enkelte grupper (pensionskassekoder) er det i regelgrundlaget fastlagt, at der ikke løbende betales pensionsbidrag. Det gælder f.eks. for folkeskoletjenestemænd (079).

³ Links til reglerne om betaling af pensionsbidrag til FL § 36 findes i pkt. 4.2.1

Tjenstemandens optjening af pensionsalder følger efter tjenstemandspensionsloven omfanget af den lønnede beskæftigelse og er ikke betinget af disse bidrag til FL § 36.

2. Regler om pensionsalder og pensionsalderforhøjelse mv.

Pensionsalderoptjeningen er reguleret i tjenestemandspensionsloven (TPL), [tjenestemandspensionsloven](#).

Ordlyden af bestemmelserne om pensionsalder i TPL § 4, 4 a og 4 b er gengivet nedenfor.

I bilag 2 findes en skematisk beskrivelse af de gældende regler om pensionsalder. Rammerne for pensionsalderadministrationen er med hjemmel i tjenestemandspensionsloven (TPL) fastsat på grundlag af generelle udtalelser fra Lønningsrådet, hvoraf hovedparten er gengivet i [cirkulære nr. 215 af 27. oktober 1977](#) (*registreret historisk i Retsinformation*).

§ 4 i tjenestemandspensionsloven

En tjenestemands pensionsalder er det antal år, i hvilket den pågældende har været statstjenestemand eller tjenestemand i folkeskolen, folkekirken, Folketinget, under Københavns kommunale skolevæsen, Færøernes landsstyre før den 1. januar 1988 eller Grønlands landsråd eller hjemmestyre før den 1. januar 1980 eller har været berettiget til rådighedsløn i medfør af § 32 i lov om tjenestemænd.

Stk. 2. Skatteministeren kan efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet bestemme, at der i pensionsalderen medregnes den tid, i hvilken en tjenestemand har været ansat på tjenestemandsvilkår i en stilling, hvortil er knyttet en pensionsordning, der i det væsentlige giver samme rettigheder som denne lov.

Stk. 3. Den tid, i hvilken en tjenestemand har haft nedsat tjenestetid, indgår tilsvarende nedsat i pensionsalderen.

Stk. 4. Skatteministeren træffer efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet bestemmelse om, hvorvidt perioder, i hvilke der gives en tjenestemand tjenestefrihed uden løn, kan indgå i pensionsalderen.

Stk. 5. Såfremt en tjenestemand er ansat på grund af ganske særlige kvalifikationer, kan skatteministeren efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet bestemme, at pensionsalderen forhøjes med indtil 10 år. Ved afsked på grund af alder og ved opgørelse af krav på opsat pension eller fratrædelsesgodtgørelse til De Europæiske Fællesskaber efter §§ 24-26 medregnes som forhøjet pensionsalder højst et tidsrum svarende til ansættelsestiden.

§ 4 a i tjenestemandspensionsloven

Skatteministeren kan efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet bestemme, at der i pensionsalderen medregnes den tid, i hvilken en tjenestemand har været ansat inden for de i § 4, stk. 1, nævnte områder eller i en kommune, region, et koncessioneret selskab eller en stats-, kommune- eller regionsgaranteret virksomhed.

Stk. 2. Forhøjelse af pensionsalderen efter stk. 1 er betinget af, at tjenestemanden under sin ansættelse har været medlem af en pensionsordning, hvortil der er ydet bidrag af ham selv og vedkommende institution, og af, at der til statskassen sker overførsel af den udtrædelsesgodtgørelse, der tilkommer ham fra den hidtidige pensionsordning.

§ 4 b i tjenestemandspensionsloven

Skatteministeren kan efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet bestemme, at der i pensionsalderen medregnes den tid, i hvilken en tjenestemand har været ansat som tjenestemand under De Europæiske Fællesskaber, under forudsætning af, at der fra Fællesskaberne sker overførsel til statskassen af den aktuarmæssige værdi af den pågældendes pensionsrettigheder under Fællesskaberne, eller at der fra den pågældende selv sker indbetaling med renter til statskassen af den udtrædelsesgodtgørelse, der blev udbetalt ham ved hans fratræden fra stillingen i Fællesskaberne.

Stk. 2. Ansøgning om medregning i pensionsalderen af tidligere ansættelse under De Europæiske Fællesskaber må indgives senest 1 år efter tjenestemandsansættelsen. Såfremt tjenestemandsansættelsen har fundet sted før tidspunktet for denne lovs ikrafttræden, kan ansøgning om medregning dog indgives indtil 1 år efter denne dato.

3. Virksomhedens administration af pensionsalder for tjenestemænd mfl.

Virksomhedernes administration af tjenestemænds pensionsalder sker på grundlag af reglerne i tjenestemandspensionsloven og de regler, der er gengivet i afsnit 3 og bilag 2.

Nedenfor beskrives den pensionsalderansvarlige virksomheds administration opdelt i følgende punkter:

3.1 Ved nyansættelse med ret til tjenestemandspension.

3.2 Under ansættelsen som tjenestemand mv.

3.3 Ved ophør af ansættelsen som tjenestemand mv.

Det skal understreges, at afgørelser om pensionsalder skal have hjemmel i tjenestemandspensionsloven (TPL) med tilhørende regelgrundlag, og en tjenestemand (eller en ansættelsesmyndighed) kan ikke frit og uden særlig hjemmel i lov tilkøbe pensionsalder.⁴

3.1 Ved nyansættelse af en tjenestemand

3.1.1 Om fastsættelse og forhøjelse af pensionsalder

I det omfang, der inden for rammerne af ansættelsesformcirkulæret, [cirkulære nr. 210 af 11. december 2000](#), som ændret ved [cirkulære nr. 9305 af 17. juni 2009](#), kan ske nyansættelse på tjenestemandsvilkår, skal den pensionsalderansvarlige virksomhed, jf. foran afsnit 2.2., sørge for, at den pågældende bliver registreret i PENSAB. Den pensionsalderansvarlige virksomhed skal endvidere afklare med den nyansatte tjenestemand, om den pågældende har forudgående pensionsoptjening, der efter tjenestemandspensionsloven skal medregnes, henholdsvis tilbydes medregnet i pensionsalderen.

Afklaringen sker ved udfyldelse af et pensionsalderskema, der kan hentes som et regneark på www.medst.dk, og som i udfyldt stand skal gemmes på personalesagen.

Betingelserne for pensionsalderfastsættelse og -forhøjelse fremgår af lovbestemmelserne, der er gengivet foran i afsnit 3.

⁴ På grundlag af særlig hjemmel kan en ansættelsesmyndighed under bestemte betingelser tilbyde en tjenestemand en frivillig fratrædelsesordning, hvori der indgår køb af op til 4 års pensionsalder, jf. [cirkulære nr. 10091 af 21. december 2011 om aftale om senior- og fratrædelsesordninger](#).

Tjenestemandens samlede pensionsalder, herunder forhøjet pensionsalder, opgøres bl.a. på grundlag af tjenestemandspensionsordninger (pkt. A nedenfor) og eventuelle overførte pensionsrettigheder (pkt. B og C nedenfor). Processen om overførsel af udtrædelsesgodtgørelsen er nærmere beskrevet nedenfor i *pkt. 4.1.2.b*.

A. Tjenestemandspensionsordninger, der omfatter:

- 1) Forudgående statslig ansættelse med tilknyttet **ret til tjenestemandspension**, som skal medregnes i pensionsalderen efter TPL § 4, stk. 1.
- 2) Forudgående **kommunal eller regional (før 2007 amtskommunal) tjenestemandsansættelse**, der skal medregnes mod individuelt overførselsbeløb fra kommunen, henholdsvis regionen, efter TPL § 4, stk. 2, jf. nedenfor i *pkt. 4.1.2.a*.
- 3) Forudgående ansættelse med tilknyttet **medlemskab af en statslig pensionsordning**/stats-garanteret pensionskasse, hvor den optjente pensionsalder skal medregnes, uden at der skal ske løbsoverførsel (da staten afholder pensionsudgiften til medlemmer af disse ordninger), jf. TPL § 4, stk. 2.

B. Eventuel pensionsalderforhøjelse på basis af tidligere offentlig ansættelse, jf. TPL § 4 a

B.1. Generelt

Den nyansatte tjenestemand skal tilbydes medregning af forudgående ansættelsesperioder i det offentlige med pensionsoptjening i en bidragsdefineret pensionsordning med indbetaling af mindst 12 pct. af den pågældendes løn i pensionsbidrag, betinget af overførsel af udtrædelsesgodtgørelse, jf. TPL § 4 a, jf. nedenfor.

Tilbud fremsættes snarest efter nyansættelsen som tjenestemand.

Tjenestemanden skal afgive svar på tilbuddet inden for en frist på 2 måneder. Svaret, der skal være skriftligt, er bindende og kan ikke senere omgøres, og svaret skal opbevares på tjenestemandens personalesag og registreres i PENSAB. Registreringen foretages i PENSAB under perioder i forhøjelsesfeltet og evt. i feltet noter.

Offentlig ansættelse omfatter ansættelse i staten, folkeskolen, folkekirken, Folketinget, Københavns kommunale skolevæsen, Færøernes landsstyre før den 1. januar 1988 eller Grønlands landsråd eller hjemmestyre før den 1. januar 1980, en kommune, en region, et koncessioneret selskab eller en stats-, kommune- eller regionsgaranteret virksomhed.

Det betyder, at forudgående ansættelse med bidragsdefineret pensionsordning ved f.eks. Danmarks Radio og statsfinansierede selvejende institutioner, samt statsligt selvejende institutioner i øvrigt, skal tilbydes medregnet i pensionsalderen som tjenestemand efter TPL § 4 a.

Hvis der opstår tvivl, forelægges sagen for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen via pen-sion@medst.dk.

Ved tiltrædelsen til tjenestemandstillingen skal det snarest muligt afklares, om den pågældende har sådan forudgående ansættelse, der skal tilbydes medregnet i pensionsalderen, og som ikke tidligere er tilbudt medregnet i pensionsalderen. Den pensionsalderansvarlige virksomhed skal så tidligt som muligt tilbyde den pågældende forhøjet pensionsalder, betinget af overførsel til staten af den samlede udtrædelsesgodtgørelse vedrørende **alle** forudgående offentlige ansættelser med tilknyttet bidragsdefinerede pensionsordninger.

B.2. Om tilbuddet

Der er tale om et tilbud om pensionsalderforhøjelse.

De pensionsalderansvarlige virksomheder forudsættes i forbindelse med nyansættelse af en tjenestemand at oplyse tjenestemanden om:

- at der er tale om en tilbud til den nyansatte tjenestemand,
- at den ansattes valg ikke har konsekvenser for ansættelsesforløbet i øvrigt, og
- at det er den nyansatte tjenestemandens eget ansvar og risiko at tilvejebringe de nødvendige oplysninger til brug for sagen.

B.3. Om frister, når tilbuddet er afgivet

Som nævnt skal ansættelsesmyndigheden snarest efter tiltrædelsen give tjenestemanden et klart og entydigt tilbud om forhøjelse af pensionsalderen med en svarfrist på 2 måneder for tjenestemandens tilbagemelding om valg af pensionsalderforhøjelse eller ej.

Hvis der i fristperioden opstår tvivl om rigtigheden af oplysningerne og/eller beregningerne, kan ansættelsesmyndigheden suspendere fristen til hurtig afklaring heraf. [Her](#) findes brevskabeloner til eventuelt brug ved denne tilbudsprocedure.

Efter anmodning kan den nyansatte tjenestemandens frist for fremsendelse af oplysninger til den pensionsalderansvarlige virksomhed udsættes.

B.4. Om udtrædelsesgodtgørelse og overførsel heraf

Overførslen af udtrædelsesgodtgørelsen gennemføres snarest, hvis den nyansatte vælger at få pensionsalderen forhøjet.

Den samlede udtrædelsesgodtgørelse vedrørende bidragsbetalinger under alle offentlige ansættelser gælder også den del, der vedrører eventuel beskæftigelse før det 25. år, selv om perioder før det 25. år ikke kan indgå i pensionsalderen, hvis de ligger før 1. januar 2012.

En eventuel tidligere fra staten udbetalt fratrædelsesgodtgørelse skal genindbetales med renter fra udbetalingstidspunktet til indbetalingstidspunktet, beregnet efter princippet i lov om renter og andre forhold ved forsinket betaling, jf. [LBK nr. 459 af 13. maj 2014](#).

Beløbsoverførsel kan dog først ske ved varig ansættelse af den pågældende.

Om overførsel af udtrædelsesgodtgørelse se under pkt. 3.1.2 nedenfor.

B.5. Afslutning af sagen

Sagen skal afsluttes hos den pensionsalderansvarlige myndighed, når

- tjenestemanden ikke ønsker at få et tilbud eller ikke accepterer et tilbud om pensionsalderforhøjelse,
- tjenestemanden ikke svarer på den pensionsalderansvarlige virksomheds henvendelse om mulighed for at få et tilbud, herunder svarer efter udløbet af fristen,
- der ikke på baggrund af tjenestemandens oplysninger og dokumentation kan fremsættes et tilbud,
- der ikke kan ske overførsel af hele udtrædelsesgodtgørelsen, eller
- tjenestemanden accepterer tilbuddet, og der sker pensionsalderforhøjelse.

Den pensionsalderansvarlige virksomhed skal sørge for, at

- oplysninger og dokumentation bliver journaliseret på tjenestemandens personalesag. Det gælder også dokumentation for, at tjenestemanden har fået vejledning om muligheden for at få et tilbud, henholdsvis har modtaget tilbuddet.
- PENSAB bliver opdateret
- sende brev til tjenestemanden om sagens forløb, når sagen afsluttes af den pensionsalderansvarlige virksomhed, uanset om der sker pensionsalderforhøjelse eller ej
- vejlede tjenestemanden om muligheden for at få et tilbud bortfalder, hvis der ikke sker eller kan ske pensionsalderforhøjelse, og at tilbuddet ikke kan blive fremsat på ny.

C. Eventuel pensionsalderforhøjelse på basis af ansættelse som tjenestemand i EU, jf. TPL § 4 b.

Ansøgning om forhøjelse af pensionsalderen med forudgående ansættelse som **EU-tjenestemand**, skal indgives senest 1 år efter tjenestemandsansættelsen, jf. TPL § 4 b. Såfremt tjenestemanden vælger pensionsalderforhøjelsen, skal der ske overførsel til staten af den aktuariemæssige værdi af EU-pensionsrettigheder eller den pågældende skal til staten betale en tidligere udbetalt udtrædelsesgodtgørelse med renter.

Ansættelsesmyndigheden forelægger sagen for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, der tager stilling til sagen og fastlægger processen omkring eventuel pensionsalderforhøjelse i den konkrete sag.

3.1.2 Om indbetaling til staten af beløb for forhøjet pensionsalder

A. Individuelt overførselsbeløb fra kommune/region (ad TPL § 4, stk. 2)

Ved pensionsalderforhøjelse efter TPL § 4, stk. 2, på grundlag af kommunal/regional (eller tidligere amtskommunal) tjenestemandsansættelse **skal** der altid ske overførsel af pensionsrettighederne fra den pågældende kommune/region til staten efter reglerne i [cirkulære nr. 41 af 15. februar 1977 om overførsel af beløb ved individuel overgang at statens tjenestemænd mv. mellem staten mv. og kommuner mv.](#), samt aftale af 13. november 1975 mellem Finansministeriet, Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening samt Københavns og Frederiksberg kommuner.

Beregningsreglerne for det individuelle overførselsbeløb, som anført i bilag A til cirkulæret af 1977, er indarbejdet i det regneark, der kan hentes på www.medst.dk. Den pensionsgivende løn hentes i Medarbejder- og Kompetencestyrelsens lønoversigt tabel nr. 1.1.2.

Initiativet til beløbsoverførslen tages af den nye pensionsalderansvarlige virksomhed, der beder den tidligere ansættelsesmyndighed aflevere oplysningerne om de optjente tjenestemandspensionsrettigheder, indsat i regnearket, idet parternes godkendelse af det beregnede beløb kan ske enten ved påtegning på skemaet eller i de mails, hvormed regnearket/skemaet udveksles. Der foretages intern kontrol af beregningen af overførselsbeløbet.

Når der er enighed mellem de to myndigheder om størrelsen af det beregnede overførselsbeløb, skal den pensionsalderansvarlige virksomhed skriftligt bede den tidligere tjenestemandspensionsmyndighed om at overføre beløbet til staten (FL § 36) med oplysning om, at beløbet skal indbetales til konto 0216 4069060315 med en kontotekst, der kan identificere betalingen, dvs. oplysning om tjenestemandens cpr.nr. og navn. Kontoen administreres af Udbetaling Danmark, der skal have tilsendt kopi af brev og beregnings-skema på mail via virksomheden@udbetaling.dk. Efterfølgende vil Udbetaling Danmark sende meddelelse til den pensionsalderansvarlige virksomhed om, at denne kan registrere pensionsalderforhøjelsen for tjenestemanden i PENSAB.

I tilfælde, hvor en fhv. tjenestemand med krav på en statslig opsat pension måtte blive kommunal/regional tjenestemand, vil Udbetaling Danmark tage sig af sagsbehandlingen omkring beløbsoverførslen som beskrevet foran.

B. Om udtrædelsesgodtgørelse fra bidragsdefineret pensionsordning mv (ad TPL §§ 4a)

Det skal fremhæves, at hvis der ikke kan ske forhøjelse af pensionsalderen, bevarer tjenestemanden sine pensionsrettigheder i sin(e) hidtidige ordning(er).

Som anført i pkt. 4.1.1. skal virksomheden i forbindelse med nyansættelse på tjenestemandsvilkår give tjenestemanden **tilbud** om overførsel af pensionsrettigheder, såfremt tjenestemanden

- har haft forudgående offentlig ansættelse med tilknyttet bidragsdefineret pensionsordning med mindst 12 pct. i pensionsbidrag, og
- ikke tidligere har modtaget et tilbud om pensionsalderforhøjelse efter TPL § 4 a eller bestemmelse svarende hertil.

Det er tjenestemandens ansvar og risiko, at der tilvejebringes fyldestgørende dokumentation for tidligere pensionsberettigende offentlig ansættelse, herunder om beskæftigelsesgrad og pensionsbidragsprocenter.

Ved opgørelse af den pensionsalderforhøjelse (i år, måneder og dage), der tilbydes tjenestemanden, skal forudgående deltidsbeskæftigelse være omregnet til fuld tid. Regneark til beregning heraf kan hentes på www.medst.dk.

Perioder, hvor det samlede pensionsbidrag har været under 12 pct., kan ikke tilbydes medregnet.

Hvis der til den samme arbejdsmarkedspensionsordning har været indbetalt pensionsbidrag på hhv. under og over 12 pct., kan den del af depotet, der hidrører fra 12 pct. eller derover i pensionsbidrag, tilbydes medregnet i pensionsalderen, såfremt arbejdsmarkedspensionsordningen beregner og overfører en deludtrædelsesgodtgørelse.

Det er tjenestemandens risiko, hvis en eller flere arbejdsmarkedspensionsordningen(er) ikke kan eller vil beregne eller overføre en (del-)udtrædelsesgodtgørelse for tidligere pensionsberettigende ansættelse, der opfylder betingelserne for kunne tilbydes medregnet i pensionsalderen. Hvis det er tilfældet, kan der ikke afgives tilbud om pensionsalderforhøjelse – heller ikke for eventuelle øvrige pensionsberettigende ansættelser, idet det er en betingelse for tilbud om pensionsaldermedregning, at alle tidligere pensionsberettigende ansættelser, der ville kunne medregnes, rent faktisk medregnes mod overførsel af de respektive (del-)udtrædelsesgodtgørelser.

Udtrædelsesgodtgørelse, der hidrører fra evt. pensionsgivende tillæg og ekstraordinær indbetaling af helbredsmæssige grunde i den relevante periode, skal også overføres.

Udtrædelsesgodtgørelse vedrørende en periode med f.eks. privat ansættelse kan ikke overføres, ligesom udtrædelsesgodtgørelse fra frivillig indbetaling heller ikke skal overføres, idet der ikke kan ske forhøjelse af pensionsalderen på baggrund heraf.

Det skal registreres i PENSAB, at tilbuddet er afgivet og senere skal det, når fristen på 2 måneder er udløbet, jf. foran pkt. 4.1.1., registreres, om tjenestemanden har afslået eller accepteret tilbuddet, og hvis det accepteres, skal det registreres, når udtrædelsesgodtgørelsen er overført.

Hvis pågældende vælger pensionsalderforhøjelse efter TPL § 4 a, skal den pensionsalderansvarlige virksomhed sørge for at skrive til arbejdsmarkedspensionsordningen om, at hele den pågældendes udtrædelsesgodtgørelse skal overføres til staten (FL § 36) med oplysning om, at beløbet skal indbetales til bankkonto nr. 0216 4069060315 med en kontotekst, der kan identificere betalingen, dvs. oplysning om tjenestemandens cpr.nr. /navn.

Bankkontoen administreres af Udbetaling Danmark, der skal have tilsendt kopi af brev og svar fra arbejdsmarkedspensionsordningen om størrelsen af den forventede udtrædelsesgodtgørelse med Digital Post via kontaktoplysningsfeltet [her](#).

Når beløbet er indgået på nævnte konto, vil den pensionsalderansvarlige virksomhed modtage meddelelse fra Udbetaling Danmark om, at der kan registreres pensionsalderforhøjelsen i PENSAB.

For overførsel af beløb fra en tjenstemandsansættelse i EU gælder, at det er Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, der fastlægger proceduren i den konkrete sag for bl.a. overførsel af den aktuariemæssige værdi af EU-pensionen og registrering af pensionsalder i PENSAB, hvis tjenestemanden vælger en forhøjelse. Medarbejder- og Kompetencestyrelsen giver besked herom til den pensionsalderansvarlige virksomhed.

C. Om tidligere overført fratrædelsesgodtgørelse

Hvis en tjenestemand på basis af en tidligere tjenstemandsansættelse har fået overført en **fratrædelsesgodtgørelse** til en bidragsdefineret pensionsordning, skal sådan fratrædelsesgodtgørelse tilbageføres ved en eventuel genansættelse som tjenestemand, jf. TPL § 25, stk. 3. Sager herom skal forelægges Medarbejder- og Kompetencestyrelsen.

3.2 Administration under tjenstemandsansættelsen

3.2.1 Optjening af pensionsalder og løbende betaling af pensionsdækningsbidrag

Hvis tjenstemandsansættelsen er uafbrudt og på fuld tid, følger det af loven, at optjening af pensionsalder sker automatisk i takt hermed. Det gælder også optjeningen i PENSAB. Tjenstemandens pensionsalder følger således omfanget af den lønnede beskæftigelse i tjenstemandsstillingen, og er ikke betinget af ansættelsesmyndighedens betaling af pensionsdækningsbidrag til FL § 36 efter Finansministeriets cirkulære herom, jf. [cirkulære nr. 9789 af 4. juli 2022 om betaling til finanslovens § 36. Pensionsvæsenet](#).

Dette cirkulære fastsætter, at ministerier og styrelser til FL § 36 skal betale et pensionsdækningsbidrag på 15 pct. af de konkrete tjenstemands pensionsgivende løn i den konkrete måned.

Pensionsdækningsbidragene, der beregnes af de aktuelle satser for pensionsgivende lønninger i tabel 1.1.2 i Medarbejder- og Kompetencestyrelsens lønoversigter, vil normalt blive beregnet i lønsystemet og betalingsbeløbet trukket over virksomhedens regnskab. Det gælder således for de virksomheder, der anviser løn via SLS. Det er den pensionsalderansvarlige virksomhed, der har ansvaret for, at der er betalt korrekte pensionsbidrag.

Der kan være fastsat bestemmelser om et andet pensionsbidrag end 15 pct. Det gælder bl.a. for Naviair og for aktieselskaber, der beskæftiger personer med bevaret ret til statslig tjenstemandspension, hvor det i pensionsaftaler mellem staten og selskabet er bestemmelser om løbende pensionsbidragsbetaling fra selskabet til staten v/ finanslovens § 36.

3.2.2 Ændringer under ansættelsen - tjenstefrihed uden løn, ændret beskæftigelsesgrad mv.

Ved ændringer i en tjenstemands beskæftigelse skal den pensionsalderansvarlige virksomhed tage stilling til, om ændringen påvirker pensionsalderoptjeningen.

Det gælder især ved tjenstefrihed uden løn (TPL § 4, stk. 4) og ved ændret beskæftigelsesgrad (TPL § 4, stk. 3). Perioder med tjenstefrihed med løn indgår fuldt ud i pensionsalderen.

Ved suspension optjener en tjenestemand pensionsalder svarende til den nedsatte løn, dvs. en fuldtidsansat optjener 0,6667 i pensionsalder under suspensionen. AKKO 11 (Suspension) i PENSAB anvender den beskæftigelsesgrad, der indrapporteres fra lønsystemerne. Den pensionsalderansvarlige virksomhed skal derfor sikre sig, at beskæftigelsesgraden er korrekt indrapporteret til PENSAB.

Pensionsalderoptjening følger lønudbetalingen i situationer med suspension (2/3 løn), ulovlig udeblivelse, f.eks. pga. anholdelse eller fængsling (ingen løn) eller midlertidig omflytning til andet arbejde (fuld løn). Det gælder også pensionsdækningsbidrag til FL § 36.

Hvis suspension mv. ophæves, og der sker efterbetaling af løn, vil pensionsalderoptjeningen skulle følge lønudbetalingen, og pensionsalderen i PENSAB skal ajourføres.

Der henvises i øvrigt til [cirkulære nr. 9896 af 5. november 2021](#) om aftale om løn mv. under suspension mv. og ulovlig udeblivelse (suspensionsaftalen).

A. Tjenestefrihed uden løn

Efter tjenestemandslovens § 58 og regler udstedt i medfør heraf kan en tjenestemand bevilges tjenestefrihed uden løn. I nogle tilfælde har tjenestemanden krav på tjenestefrihed uden løn.

Ved bevilling af tjenestefrihed lægger man bindinger på personaleressourcerne, se i øvrigt [PAV, kapitel 26](#).

Der er ikke i reglerne fastlagt en tidsbegrænsning for tjenestefrihedsperioder – heller ikke i tilfælde, hvor tjenestemanden har krav på tjenestefrihed uden løn.

Ved tjenestefrihed ud over 5 sammenhængende år skal spørgsmålet om pensionsaldermedregning forelægges for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen. Tilsvarende gælder ved medregning i pensionsalderen, hvor den pågældende i tjenestefrihedsperioden har beskæftigelse ved Grønlands Selvstyre og grønlandske kommuner.

Udgangspunktet er, at perioder med tjenestefrihed uden løn ikke medregnes i pensionsalderen.

Da den pågældende stadig er tjenestemandsansat under tjenestefriheden, vil han i tilfælde af erhvervsevnetab under tjenestefriheden være omfattet af den pensionsdækning, der gælder efter tjenestemandspensionslovens §§ 2 og 7. Hvis ansættelsen ophører under eller ved udløbet af tjenestefrihedsperioden, skal den pensionsalderansvarlige virksomhed sørge for, at der igangsættes en beregning af tjenestemandspension enten som en opsat eller en aktuel pension, jf. nedenfor under pkt. 4.3.

B. Medregning i pensionsalderen af perioder med tjenestefrihed uden løn

Efter TPL § 4, stk. 4, kan skatteministeren efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet træffe bestemmelse om, hvorvidt perioder, i hvilke der gives en tjenestemand tjenestefrihed uden løn, kan indgå i pensionsalderen.

Det er en forudsætning for pensionsaldermedregning af tjenestefrihedsperioden efter TPL § 4, stk. 4, at tjenestemanden ikke i tjenestefrihedsperioden er dækket af anden pensionsordning.

På grundlag af indhentede udtalelser fra Lønningsrådet kan der – **på betingelse af betaling af pensionsbidrag til staten** - bevilges pensionsaldermedregning af tjenestefrihedsperioder til følgende formål:

1. Varetagelse af ikke-tjenestemandsstilling i det offentlige i Danmark eller i udlandet

2. Varetagelse af arbejdsopgaver i ansættelsesmyndighedens interesse i den private sektor i Danmark eller i udlandet
3. Studier i ansættelsesmyndighedens interesse
4. Varetagelse af arbejdsopgaver i internationale organisationer, der medvirker i bistandsarbejde til udviklingslandene, og danske hjælpeorganisationer
5. Varetagelse af lønede hverv i forhandlingsberettigede tjenestemandorganisationer, [jf. cirkulære nr. 141 af 24. august 1981](#).

Endvidere optjenes pensionsalder – mod pensionsbidragsbetaling fra ansættelsesmyndigheden – ved tjenestefrihed uden løn

- af familiemæssige årsager, jf. [cirkulære nr. 9375 af 29. april 2019](#), og
- på grund af barsel, bortset fra en eventuel forlængelse (udstrækning) af forældreorloven ud over 32 uger (til 40 eller 46 uger), jf. pkt. 2.3. i [Barselsvejledningen](#).

Politistuderende får ansættelsesbrev som tjenestemænd på prøve fra studiestart, de får i pensionsalderen medregnet skoleophold, idet skoleopholdet i relation til pensionsalderoptjening betragtes som aktiv tjeneste, og der indbetales pensionsbidrag til finanslovens § 36 på 15 pct. af den ved aftale fastlagte pensionsgivende løn til politielever, når de er i praktik.

Der skal **ikke betales pensionsbidrag** for pensionsaldermedregning af perioder med tjenestefrihed uden løn, begrundet i

- varetagelse af ombud og lignende hverv eller af hverv som medlem af Folketinget eller Europa-Parlamentet, jf. [bekendtgørelse nr. 536 af 25. november 1985](#) eller
- aftjening af militær eller civil værnepligt.

I bilag 3 er en skematisk oversigt over de situationer med tjenestefrihed uden løn, hvor den pensionsalderansvarlige virksomhed kan bevilge pensionsaldermedregning af tjenestefrihedsperioder, som er bevilget efter den 1. april 1992.

Om pensionsalderoptjening under tjenestefrihed uden løn efter de før 1. april 1992 gældende retningslinjer henvises til vejledningen fra 1992 om fastsættelse af pensionsalder.

C. Pensionsbidragsbetaling i tjenestefrihedsperioden

Afgørelse af, om tjenestemanden kan bevilges tjenestefrihed uden løn og om, hvorvidt tjenestefrihedsperioden uden løn kan medregnes i pensionsalderen skal træffes af ansættelsesmyndigheden, før tjenestefriheden påbegyndes. Den pensionsalderansvarlige virksomhed skal ved starten af tjenestefrihedsperioden påse, at pensionsbidragene indbetales løbende månedligt.

En tjenestemand kan ikke efterfølgende 'købe' en tjenestefrihedsperiode medregnet i pensionsalderen.

Det er tjenestemanden, der – eventuelt sammen med den pensionsalderansvarlige virksomhed - skal sørge for at få tilrettelagt den løbende indbetaling af pensionsbidrag til staten i tjenestefrihedsperioden.

Da den hidtidige ansættelsesmyndighed har ansvaret for ajourføring af pensionsalderregistreringen i PENSAB skal tjenestemanden eller den myndighed/virksomhed tjenestemanden er

beskæftiget hos i tjenestefrihedsperioden løbende månedligt indbetale pensionsbidragene til den pensionsalderansvarlige virksomhed, der sørger for at overføre pensionsbidraget til Udbetaling Danmark, Tjenestemandspension, med mindre den pensionsalderansvarlige virksomhed har aftalt en anden betalingsordning med Udbetaling Danmark, Tjenestemandspension.

Det pensionsbidrag, som tjenestemanden skal betale, skal beregnes på samme måde som det bidrag, der under den hidtidige aktive tjeneste har været indbetalt til finanslovens § 36. Pensionsbidraget beregnes af den pensionsgivende løn på det skalatrin, som har været gældende under den hidtidige aktive tjeneste, og som fremgår af tabel 1.1.2. i Medarbejder- og Kompetencestyrelsens lønoversigt.

For tjenestemænd, der i tjenestefrihedsperioden er overenskomstansatte i det offentlige, betales til finanslovens § 36 det overenskomstaftalte pensionsbidragsprocent, der mindst skal udgøre 12 pct.

Pensionsbidraget beregnes af den pågældendes pensionsgivende overenskomstløn (basisløn eller skalatrinsløn).

Også for tjenestemænd, der har tjenestefrihed til organisationsarbejde, skal pensionsbidragsbetalingen ske via den pensionsalderansvarlige virksomhed, der kontrollerer pensionsbidragene og overfører dem til Udbetaling Danmark, Tjenestemandspension, på bankkonto nr. 0216 4069060315 med en kontotekst, der kan identificere betalingen, dvs. oplysning om tjenestemandens cpr.nr. og navn.

For en statslig myndighed kan de modtagne pensionsbidrag bogføres på en mellemregningskonto som f.eks. regnskabskonto 97.50, og pensionsbidragene overføres videre til Pensionsvæsenets konto i Udbetaling Danmark, dvs. bankkonto nr. 0216 4069060315 ad finanslovskonto 36.12.11 med en kontotekst, der kan identificere betalingen, dvs. tjenestemandens cpr.nr. og navn.

Når den pensionsalderansvarlige virksomhed har afsluttet sagsbehandlingen, skal pensionsalderoplysningerne i PENSAB ajourføres. Ajourføring af pensionsalder i tjenestefrihedsperioder bør ske kvartalsvist og skal ske mindst en gang hvert halve år.

3. 3 Administration ved ophør af ansættelsen

Den pensionsalderansvarlige virksomhed skal altid ved ophør af ansættelsen sikre sig, at pensionsalderoptjening og skalatrinsplaceringen er ajourført og derefter initiere en beregning af tjenestemandens pension til udbetaling, henholdsvis opsat pension til registrering.

For langt hovedparten af de tjenestemænd mfl., der er registreret i PENSAB, vil pensionsberegningen skulle ske ved, at den pensionsalderansvarlige virksomhed anvender pensionsberegningens processen, der findes som et modul i tilknytning til PENSAB. Vejledning herom findes på virk.dk/vejledning/tjenestemandspension.

Herefter overgår pensionssagen til Udbetaling Danmark til videre behandling.

Hvis tjenestemanden efter fratræden overgår til kommunal/regional tjenestemandsansættelse, skal pensionsretten overføres til kommunen/regionen med et individuelt overførselsbeløb, jf. regneark til beregning af individuelt overførselsbeløb på www.medst.dk. I tilfælde af sådan beløbsoverførsel skal en evt. registreret opsat pension annulleres af Udbetaling Danmark. Det er Udbetaling Danmark, der varetager administrationen i sådanne sager.

En tjenestemand, der er fratrådt med opsat pension, kan inden 1 år efter fratræden fra tjenestemandsstillingen over for den pensionsberegning myndighed anmode om beregning om fratrædelsesgodtgørelse, jf. i øvrigt reglerne i [bekendtgørelse nr. 76 af 1. februar 2006](#). Udbetaling Danmark sørger for administration omkring sådan fratrædelsesgodtgørelse.

4. Særligt om statslige pensionsordninger/ statsgaranterede pensionskasser

4.1 Pension for medlemmer af statslige pensionsordninger mv.

Medlemmernes rettigheder er fastlagt i de pensionsregulativer, der er fastlagt i medfør af tekst- anmærkning nr. 121 ad finanslovens § 36. Pensionsvæsenet.

I henhold til regulativerne har medlemmerne pensionsrettigheder efter principperne i tjeneste- mands- pensionslovgivningen, som også beskrevet i bemærkningerne til forslaget til lov nr. 628 af 8. juni 2016 om ændring af lov om Udbetaling Danmark, hvori § 1 b bestemmer, at Udbetaling Danmark varetager medlemsadministration for medlemmer af en række statslige pensionsordninger.

Ved administrationen af regulativerne for de statslige pensionsordninger følges principperne i tjeneste- mandspensionslovgivningen, og dermed også principperne i denne vejledning, idet der dog skal tages hensyn til en eventuel praksis, der måtte være fulgt inden for den konkrete stats- lige pensionsordning. Denne vejledning kan ses som en uddybning af reglerne i pensionsregulativerne.

Tilsvarende gælder for medlemmer af den statsgaranterede pensionskasse, Pensionsfonden af 1951 (P51), hvor medlemmernes rettigheder er fastlagt i vedtægterne, der ligeledes følger principperne i tjene- stes- mandspensionslovgivningen, og dermed også principperne i denne vejledning, idet der dog skal ta- ges hensyn til en eventuel praksis i pensionskassens administration.

Disse pensionsordninger og pensionskasse kan aflæses af pensionskassekoderne i bilag 1, hvoraf det fremgår, at medlemmer af de statslige pensionsordninger er registreret med pensionskassekoderne 083, 085, 088, 089, 090,091, 092, 093, 095, 096, 097, 098 og 099.

Medlemmer af P51 er registreret med pensionskassekode 084.

4.1 Om aktivt hvilende medlemskab

I det omfang regulativerne/vedtægter for de statslige pensionsordninger, henholdsvis den statsgarante- rede pensionskasse P51, giver mulighed for hvilende medlemskab, kan pensionsordningen/pensions- kassen bevilge pensionsaldermedregning mod bidragsindbetaling – i form af aktivt hvilende medlem- skab – efter de foranstående principper om medregning af tjenestefrihedsperioder med de tilpasninger, der følger af praksis inden for den konkrete pensionsordnings eller pensionskasses område.

4.2 Om betaling af pensionsbidrag

Pensionsbidrag for pensionsalderoptjening for en række medlemmer af statslige pensionsordninger er fastlagt i [bekendtgørelse nr. 974 af 20. november 1996](#), der pålægger skolerne mv. som ansættelsesmyndigheder at indbetale pensionsbidrag til pensionsordningen i takt med, at de enkelte personer optjener pensionsalder.

For nogle medlemmer sker der betaling via Statens Lønssystem (SLS), og for andre medlemmer opkræver Udbetaling Danmark, Tjenestemandspension, de løbende månedlige pensionsbidrag ved at udsende månedlige betalingsopkrævninger til skolerne mv. Opkrævningerne er baseret på registreringerne i PENSAB.

Som pensionsalderansvarlig virksomhed skal de enkelte pensionsordninger/pensionskasser følge op på, at der betales pensionsbidrag i takt med pensionsalderoptjeningen. Pensionsordningen/pensionskassen fastlægger selv, hvordan denne opfølgning finder sted.

Institutionerne/skolerne skal indsende et ændringsskema til pensionsordningen, når der sker ændringer i de ansattes beskæftigelse, hvad enten der er tale om ændret beskæftigelsesgrad eller om ophør af ansættelsen eller stillingsændringer. Skemaet kan hentes på virk.dk/vejledning/tjenestemandspension/tjpskemaer.

5. Særligt om tjenestemandsansættelse i Grønland

Bestemmelserne i lov om pension til statens tjenestemænd i Grønland mv. (GTPL), jf. [lovbekendtgørelse nr. 520 af 18. maj 2017](#) gælder for statstjenestemænd i Grønland, der er ansat efter lov om statens tjenestemænd i Grønland (GTL), jf. [lovbekendtgørelse nr. 1291 af 14. november 2015](#), og for tjenestemænd, der er ansat ved Grønlands Selvstyre eller en grønlandsk kommune, i medfør af § 55 i [Landstingslov nr. 21 af 18. december 2003](#) om Grønlands Hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland.

For en statstjenestemand i Danmark, der er underlagt den danske tjenestemandspensionslov (TPL), medregnes statstjenestemandsansættelse i Grønland samt tjenestemandsansættelse ved Grønlands landsråd eller hjemmestyre før den 1. januar 1980 i den danske pensionsalder efter TPL § 4, stk. 1, mens tjenestemandsansættelse ved Grønlands Selvstyre/Hjemmestyre eller grønlandske kommuner efter 1. januar 1980 medregnes i pensionsalderen efter TPL § 4, stk. 2.

Om pensionsalderforhøjelse og pensionsalderoptjening for tjenestemandspensioner efter GTPL gælder samme principper som anført foran i afsnit 3 og 4.

Der skal ikke ske beløbsoverførsel i forbindelse med pensionsalderforhøjelse efter TPL § 4, stk. 2, ved overgang fra/til Grønlands Selvstyre og grønlandske kommuner, idet staten finansierer tjenestemandspensioner til tjenestemænd ved Grønlands Selvstyre og grønlandske kommuner, der løbende betaler pensionsbidrag til den danske stat i takt med tjenestemændenes pensionsalderoptjening, jf. GTPL § 24 b.

Pensionen til en person, der har optjent tjenestemandspension såvel efter den grønlandske tjenestemandspensionslov som den danske, fastlægges efter reglerne i den pensionslov, som tjenestemanden er omfattet af på pensioneringstidspunktet.

Ved pensionering efter den danske TPL af en person, der er ansat før 1. januar 2012, gælder reglerne for pensionsalderoptjening i denne (danske) pensionslov, dvs. at alene pensionsalder fra det 25. år medregnes, uanset om den konkrete tjenestemand ville have haft pensionsalder fra det 23. år i henhold til den grønlandske tjenestemandspensionslov, f.eks. fordi vedkommende oprindeligt blev ansat som grønlandsk tjenestemand som 23-årig, dvs. den alder, som forud for 1. januar 2012 var den tidligste alder for pensionsalderoptjening efter den grønlandske tjenestemandspensionslov.

Hvis en tjenestemand, der er pensioneret med ret til pension efter GTPL, tager bopæl uden for Grønland, udbetales den grønlandske tjenestemandspension efter satserne i de danske pensionsstabeller, dvs. en pension sammensat af en livsvarig procentpension og et under-folkepensionsalder-tillæg (UFP-tillæg), der ophører ved tjenestemandspensionistens individuelle folkepensionsalder, der er bestemt af fødselsåret, jf. GTPL § 31, stk. 1.

For tjenestemænd, der **før den 7. juni 1991** var ansat som ikke-hjemmehørende i Grønland,⁵ indgår hvert års tjenestemandsansættelse efter det fyldte 45. år i pensionsalderen med 2 år, når pågældende har været ansat i Grønland i 5 år i sammenhæng. De 5 år behøver ikke ligge efter det fyldte 45. år. Den dobbelte medregning gælder kun for perioden fra det fyldte 45. år eller fra det tidspunkt efter det fyldte 45. år, hvor betingelsen om, at pågældende skal have været ansat i Grønland i 5 år i sammenhæng, er opfyldt indtil den pågældendes første stillingsskift efter 7. juni 1991. Der henvises til § 2, stk. 2, i lov nr. 333 af 6. juni 1991 om ændring af lov om pension til statens tjenestemænd mv. i Grønland.

⁵ Hjemmehørende i Grønland er personer, der ved ansættelsen har fast bopæl i Grønland. Selv om pgl. ved ansættelsen ikke havde fast bopæl i Grønland betragtes dog som hjemmehørende personer, der er født i Grønland eller som inden det fyldte 5. år har fået fast bopæl i Grønland.

Bilag 1. Pensionsalderansvarlige virksomheder

P-kassekode	
Rigspolitiet	001, 003, 004
Kriminalforsorgen	005, 006, 007
Forsvaret	008, 009, 010
Kirkeministeriet (præster og provster)	011
Kirkeministeriet	012
Statsministeriet	014
Civilisten	015
Udenrigsministeriet	017
Finansministeriet	020
Erhvervsministeriet	023
Skatteministeriet	026, 027
Økonomiministeriet	030
Justitsministeriet	033
Domstolsstyrelsen	036, 037
Udlændinge- og Integrationsministeriet	038
Social-, Bolig- og Ældreministeriet	041
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	045
Beskæftigelsesministeriet, inkl. udlånte tjenestemænd til ATP/UDK	044, 048
Uddannelses- og Forskningsministeriet	051
Børne- og Undervisningsministeriet	054
Kulturministeriet	055
Ministeriet for Digitalisering og Ligestilling	056
Miljøministeriet	063
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	064
Transportministeriet, inkl. BaneDanmark og udlånte til W. S. Atkins og til Forstats A/S	061, 065, 075
Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	066
Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen fsva. statshavne	076
Udbetaling Danmark, Tjenestemandspension, har pensionsalderansvar for medlemmer af	
<i>Pensionsordningen af 1925</i>	083
<i>Pensionsordningen af 1950</i>	085
<i>Pensionsordningen for Højskoler</i>	088
<i>Pensionsordningen af 1976</i>	089
<i>Apotekervæsenets Pensionsordning</i>	090, 091, 092
<i>Pensionsordningen for Erhvervsskoler</i>	098
<i>Pensionsordningen for lærere i friskolen og efterskolen</i>	099
Post Danmark A/S	067
DSB	068, 069
Scandlines A/S	069, 070
Danske Bank A/S (BG Bank)	071
TDC A/S	072
Naviair	073, 074
Københavns Lufthavne A/S	077
VUC for personer med bevaret status som folkeskoletjenestemænd i den lukkede gruppe	078
Den enkelte kommune/region som ansættelsesmyndighed for folkeskoletjenestemænd med statslig tjenestemandspension	079
Statsligt selvejende institutioner for reformoverførte tjenestemænd	081
Pensionsfonden af 1951	084
Grønlands Selvstyre for tjenestemænd ved selvstyret og grønlandske kommuner	086
Danmarks Radio	093
Region Hovedstaden, tjenestemænd ved Kennedy-instituttet	094
Det Kongelige Teater	095, 096, 097
Nordisk Ministerråd	100

Bilag 2. Skematisk beskrivelse af regler om pensionsalder

Oversigt over TPL regler om pensionsalder	Regler om pensionsalder	Administration	Betingelser for pensionsaldermedregning
§ 4, stk. 1	Automatisk pensionsaldermedregning af tjenestemandsansættelse	Sikre korrekt registrering i PENSAB. Sagsbehandling, hvis der sker ændringer (nedsat tid, tjenestefrihed eller fratræden)	Ansættelse med tjenestemandspensionsret <ul style="list-style-type: none"> • Staten • Folkeskolen • Folkekirken • Folketinget • Københavns kommune skolevæsen • Færøernes Landsstyre før 1.1.1988 • Grønlands Landsråd/Hjemmestyre før 1.1.1980 • Perioder med ret til rådighedsløn
§ 4, stk. 2	Obligatorisk forhøjelse af pensionsalderen med individuelt overførselsbeløb	Ved ansættelse skal tidligere ansættelse med tjenestemandspensionsret eller tilsvarende pensionsret indregnes i pensionsalderen, og der er sagsbehandling om registrering heraf i PENSAB og beregning og overførsel af beløb efter reglerne herom	Forudgående kommunal eller regional tjenestemandsansættelse med tjenestemandspensionsret
§ 4, stk. 2	Obligatorisk forhøjelse af pensionsalderen uden beløbsoverførsel		Forudgående tjenestemandslignende ansættelse med medlemskab i en <ul style="list-style-type: none"> • Statslig pensionsordning • Statsgarantret pensionskasse Forudgående tjenestemandsansættelse med tjenestemandspensionsret <ul style="list-style-type: none"> • Grønlands Selvstyre og grønlandske kommuner Forudgående tjenestemandslignende ansættelse med ret til pension svarende til tjenestemandspension <ul style="list-style-type: none"> • Forsvaret (ansatte med ret til civil arbejderspension)

§ 4, stk. 3	Nedsat arbejdstid indgår tilsvarende nedsat i pensionsalderen	PENSAB tager højde herfor for personer, hvis registre ajourføres via lønsystemer	Seniorordninger med optjening af pensionsalder i forholdet 1:1 (selvom arbejdstiden er nedsat) registreres manuelt med (S) i PENSAB, så pensionsalderen medregnes 1:1
§ 4, stk. 4	Tjenestefrihed uden løn kan under visse betingelser bevilges medregnet i pensionsalder efter ansøgning fra tjenestemanden	Sagsbehandling omkring medregning i pensionsalderen af tjenestefrihed uden løn – se nærmere i bilag 3	Tjenestefrihed uden løn bevilget til nærmere bestemte formål, og fra 1.4.1992 mod løbende indbetaling af pensionsbidrag til staten v/ FL § 36 i visse tilfælde, se bilag 3
§ 4 a	Ansættelsesmyndigheden skal give tilbud om forhøjet pensionsalder på grundlag af forudgående offentlig ansættelse med tilknyttet bidragsdefineret pensionsordning i en tværgående pensionskasse, hvis pensionsbidraget har udgjort 12 pct. eller derover	Sagsbehandling • Tilbud om pensionsalderforhøjelse og • Registrering i PEN-SAB om, hvornår tilbuddet er givet, og om TJM har svaret JA eller NEJ og hvis forhøjelsen vælges • Overførsel af udtrædelsesgodtgørelse og manuel forhøjelse af pensionsalder i PEN-SAB	
§ 4 b	Ansættelsesmyndigheden skal give tilbud om forhøjet pensionsalder på grundlag af forudgående ansættelse som tjenestemand i EU	Sagsbehandling i Medarbejder- og Kompetencestyrelsen • Tilbud om pensionsalderforhøjelse og • Registrering i PENSAB om, hvornår tilbuddet er givet, og om TJM har svaret JA eller NEJ og hvis forhøjelsen vælges • Overførsel af den aktuarmæssige værdi af EU-pensionen	Overførsel af den aktuarmæssige værdi af EU-pensionen inden forhøjelse af pensionsalder i PENSAB

Bilag 3. Medregning i pensionsalder af tjenestefrihedsperioder uden løn

1. I følgende situationer kan der bevilges pensionsaldermedregning af tjenestefrihedsperioder uden løn under forudsætning af pensionsbidragsbetaling:

1.1

Varetagelse af en ikke-tjenestemandstilling i den offentlige sektor her i landet eller i udlandet. (For tjenestemænd, der i tjenestefrihedsperioden er overenskomstsansatte i det offentlige, betales til finanslovens § 36 det overenskomstaftalte pensionsbidragsprocent, der mindst skal udgøre 12 pct. Pensionsbidraget beregnes af den pågældendes pensionsgivende overenskomstløn)

TJM betaler det hidtidige pensionsbidrag undtaget v OK-ansættelse i det offentlige

1.2

Varetagelse af arbejdsopgaver i den private sektor her i landet eller i udlandet, der er i ansættelsesmyndighedens interesse

TJM betaler det hidtidige pensionsbidrag

1.3

Gennemførelse af studier/uddannelse i ansættelsesmyndighedens interesse

TJM betaler det hidtidige pensionsbidrag

1.4

Varetagelse af arbejdsopgaver i internationale organisationer, der medvirker til bistandsarbejde til udviklingslandene og i danske hjælpeorganisationer

TJM betaler det hidtidige pensionsbidrag

1.5

Varetagelse af lønede hverv i forhandlingsberettigede tjenestemandso- organisationer, jf. cirkulære nr. 141 af 24. august 1981 og cirkulære nr. 91 af 3. juni 1987.

Betaling af pensionsbidrag

2. I følgende situationer kan der bevilges pensionsaldermedregning af tjenestefrihedsperioder uden løn uden pensionsbidragsbetaling:

2.1

Varetagelse af ombud og lignende eller hverv som medlem af Folketinget eller Europaparlamentet, jf. [bek. nr. 536 af 25. november 1985](#).

Ej pensionsbidrag

2.2

Aftjening af militær eller civil værnepligt

Ej pensionsbidrag

3. Pensionsaldermedregning ved tjenestefrihed uden løn i øvrigt:

3.1

Pasning af alvorligt syge børn under 18 år, jf. [LBK 1391 af 30. september 2022](#) om ret til orlov og dagpenge ved barsel. Ansættelsesmyndigheden betaler sædvanligt pensionsbidrag til FL § 36. Se også § 2, stk. 3 i aftale af 12. april 2019, vedlagt som bilag til [cirkulære nr. 9375 af 29. april 2019 om tjenestefrihed af familiemæssige årsager](#).

Ansættelsesmyndighed betaler sædvanligt pensionsbidrag til FL § 36

3.2

Pasning af nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem med bevilget plejevederlag jf. § 119 i lov om social service - [LBK nr. 170 af 24. januar 2022](#). Ansættelsesmyndigheden betaler sædvanligt pensionsbidrag til FL § 36. Se også § 3, stk. 3 i aftale af 12. april 2019, vedlagt som bilag til [cirkulære nr. 9375 af 29. april 2019 om tjenestefrihed af familiemæssige årsager](#).

Ansættelsesmyndighed betaler sædvanligt pensionsbidrag til FL § 36

3.3

Pasning af barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelser med dækning af tabt arbejdsfortjeneste fra kommunen efter servicelovens § 42. Det er ansættelsesmyndigheden, der vurderer, om der kan bevilges tjenestefrihed. For tjenestemænd o.l. anses det pensionsbidrag på 15 pct., der normalt betales til FL § 36, som overgrænse for det kommunale pensionsbidrag, jf. [BEK nr. 932 af 19. juni 2020](#) om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom. Se også § 6 i aftale af 12. april 2019, vedlagt som bilag til [cirkulære nr. 9375 af 29. april 2019 om tjenestefrihed af familiemæssige årsager](#).

Kommunen betaler max. 15 pct. til ansættelsesmyndighed, der indbetaler det modtagne bidrag til FL § 36

3.4

Barsel, bortset fra eventuel forlængelse (udstrækning) af forældreorloven ud over 32 uger (til 40 eller 46 uger). Ansættelsesmyndigheden betaler sædvanligt pensionsbidrag til FL § 36.

Ansættelsesmyndighed betaler sædvanligt pensionsbidrag til FL § 36

medst.dk